

Preprosti skladbi sta Iv. Ocvirka „Koračnica“ za klavir in Mihe Rožanca moški zbor „V mlinu“.

Stanko Premrl budi zanimanje kakor po svojem umno zasnovanem moškem zboru „Nagrobna“, tako pred vsem po svojem kaj dobro uspelem, živo navdahnjenem „Scherzu“ za klavir.

Anton Svetek javlja v mešanem zboru „Izgubljen cvet“ vidno stremljenje po modernejšem skladanju, dober in zvočen je tudi njegov moški zbor „Vojakova ljubica“.

Dr. V. Foerster.

Koncert „Glasbene Matice“ dne 8. novembra t. l. v Ljubljani je podal reprizo svojedobno že pevanih mešanih zborov Antona Dvořáka: 149. psalm „Nova pesem Stvarnika proslavi“ ter „Te Deum“. Zasnovana sta oba zboru na efektnih smelo se razvijajočih mas glasov in orkestra in sta vsled tega mogočnega učinka. Muzikalno uzadovoljuje psalm vsekakor bolj nego Te Deum; v le-tem ubijata teatralnost začetnih in končnih delov in besedilu nasprotujoča sladkobnost srednjega dela vso nabožnost, kar krati delu vzvišenost misli. Proizvedba skladb pod vodstvom koncertnega mojstra g. Hubada je bila precizna in plastična, velikosti skladb ekvivalentna. Solistovski partiji v Te Deum sta bili poverjeni glasovno znamenitima pevcema, gospe Lilli Nordgartovi in g. Juliju Betettu. Betetto se je prav v tej skladbi izkazal pevca herojskega značaja. Mehko zaokroženost glasu in inteligenčno potenco svojo je izdatno uveljavil g. Betetto v Herzmana pesmih „Trije potniki“ in „Salome“; Karla Loeweja balada „Menih iz Pize“ in Čajkovskega „Hrepenenje“ nista bili radi lirčnosti ekvivalentni njegovemu glasovnemu materijalu. Posebno pozornost je budila Franc Schubertova simfonija v h-molu (Allegro moderato in Andante con moto), ki jo je sviral orkester „Slovenske filharmonije“. Prelestnost te nedodelane simfonije, temperamentno podane pod vodstvom g. V. Talicha, je očarala. Glasil se je orkester v baržunasti mehki, virtuozno, vprav elitno.

Dr. V. Foerster.

Slovensko gledišče. A. Drama. Dne 5. novembra smo videli prvič na našem odru Gerharda Hauptmanna komedijo v štirih dejanjih: Bobrov kožuh. Ta komedija je zaslovela širom sveta, dasi ne vemo prav zakaj. Par dobro risanih značajev in nekoliko srečno uporabljene ironije, to je vse, kar nam nudi to delo. Konec iznenadi, a ne v dobrem, ampak v slabem zmislu, ker je že afektirano enostaven. — Da je Hauptmann kot pisatelj tako velik, izvira deloma pač iz tega, da nimajo Nemci dandanes nobenega večjega!

Dne 7. novembra se je uprizoril prvič na našem odru Lud. Fuldov igrokaz v štirih dejanjih: Maškerada. Predstave nismo videli in ocenimo igro, ko se ponovi.

Dne 19. novembra je bila prva izvirna nova drama na vrsti, predstavljala se je Meškova drama v treh dejanjih: „Mati“.

Ko sem čul, da piše Meško dramo s tem naslovom, sem se razveselil, ker se mi je zdelo, da je baš Meško poklican, podati pod tem naslovom nekaj posebnega, zbal pa sem se skoro, ko mi je prišel glediški list v roke, kajti nisem si

mogel misliti, kako bi bilo možno pisatelju v tem okviru, kakor ga je kazal glediški list, dobiti snovi za tri dejanja, oziroma za ves večer. No, ta bojazen ni bila povsem opravičena, ker je v prvih dveh dejanjih še dovolj dramatične sile. Seveda je drugo dejanje precej epizodno in ni absolutno potrebno za razvoj celote, toda ima nekaj momentov, ki si osvoje siloma pozornost in zanimanje gledalca. Tako je izzval pisatelj baš v tem dejanju buren aplavz ob odprtem odru, in sicer tam, ko odslovi Tinka-narodnjakinja snubača-nemškutarja. Žal, da je v življenju tako ubogo malo takih Tink! — Mnogo je pokvarilo zadnje dejanje, ker je predolgovezno in pa preveč enolično. Baš zaradi tega dejanja je trpel splošni vtisk, dasi tudi prejšnji dve dejanji nista brez hib. Tako je ciganov nastop v prvem dejanju premalo posredovan in ljubezen Silvije do njega vse premalo motivirana. Kazalo bi morda pri morebitni predelavi igre cigana čisto eliminirati, zato pa srčni konflikt med Tinko in Križnikom ter Milanom in Silvijo bolj poglobiti in razplesti. Tinka bi bila še mnogo večja junakinja, nego je, da bi ji slovo od moža, ki je v tem in onem pogledu kakor ustvarjen, da jo osreči, ne bilo tako lahko. — Zakaj mora postati Milan morilec, ni prav jasno, in mislim, da bi šlo tudi brez tistega poboja ob koncu prvega dejanja.

Mogoče da ima to in ono v igri globočji pomen. Namigavalo se je nekaj, kakor bi bile posamezne osebe, ki nastopajo v igri, simboli. No, s simbolističnimi igrami je sploh križ, pa naj jih piše Cankar ali Meško. Cankar ima toliko lažje stališče, ker odškoduje gledalca za vse ono, česar ne razume, s stvarmi, s kakršnimi jih Meško odškodovati ne sme. — Meškova „Mati“ je nekako nasprotno delo h Cankarjevi drami „V dolini šentflorjanski“, vsaj po tedenci. Ali lahko je pobijati besedo z besedo, teže dramo z dramo. Marsikaj lepega je lepo povedal Meško v svoji drami in simpatični so nam nazori, ki jih razvija, in misli, ki jih razodeva, ali Cankarjeve dramatike ni dosegel.

Da so igrali na Vseh svetnikov dan „Mlinarja in njegovo hčer“, menda ni treba še omenjati, dasi smo upali, da stopi letos na mesto te Raupachove žaloigre Grillparzerjeva „Prababica“.

Dne 15. novembra popoldne so uprizorili Finžgarjevega „Divjega lovca“.

B. Opera in opereta. Dne 27. oktobra so peli četrtič in dne 24. novembra petič „Valčkov čar“, dne 15. novembra petič opero „Madame Butterfly“, a dne 30. oktobra ter 3. in 10. novembra našemu občinstvu doslej neznano veliko opero v štirih dejanjih „Samson in Dalila“, besedilo spisal Ferdinand Lemaire, uglasbil C. Saint-Saëns. Ocena, ki jo je napisal drug poročevalec, sledi temu poročilu. Dne 13., 17. in 21. novembra pa se je pela po večletnem premoru znana in priljubljena Straussova opereta „Netopir“.

Dr. Fr. Zbašnik.

Saint Saënsa opera „Samson in Dalila“. Camille Saint-Saëns, roj. 1835. l. v Parizu, je eden najbolj priznanih skladateljev Francije. Prvotno organist in pianist se je posvetil pozneje skladanju, zaslovel je pred vsem po svojih simfoniških skladbah. Izmed številnih njegovih oper je prodrla opera „Samson in Dalila“, zložena že leta 1875., šele od leta 1890. dalje. Danes ji je zagotovljeno stalno mesto na repertoarju velikih odrov.

Snov biblijski tej operi je povzeta svetopisemski knjigi sodnikov (pogl. XVI.), ki pripoveduje o nesrečni usodi Samsona, junaškega voditelja in dramitelja Izraelcev v boju za oprostitev od nadvlade Filistejcev. V ljubezni se vda Samson Filistejki,

darni „Magnificat“, ki zaključuje prvi del oratorija, ali na razkošni „Jucundare“ in „Christum natum“, mogočni „Jesu Redemptor“ ter zaključni „Gloria“, s katerega v pianissimo, kakor v višavah vztrepetajocih zvokih se zaključuje delo. V zbornem skladanju dominira moč Perosijeve umetnosti, v zborih njegovih se kristalizuje veliki talent njegov.

Kot skladatelj, ki mu je do tega, da družji po zborih pomešane solistovske partije, to je oratorija epični del, po modernem vzoru ob simfoniškem orkestralnem skladanju v organsko celoto, uporablja Perosi kaj izdatno orkester kot vse dele družječi činitelj. Modernist v tem oziru se kaže Perosi kot orkestrski skladatelj dobrega poznavatelja novodobnih uspehov simfoniške skladbe, vendar pa zaostaja tu njegova moč za ono, ki ga tako dično usposablja za zbornega skladatelja. To nerazmerje je krivo, da budi delo v celoti vtisk neke razkosanosti. Perosi ne vzmore kot simfonik v svojem „Rojstvu“ one višine, da bi ustvaril velike, enotne slike, drobi se mu marveč znanje v subtilnostih nadrobnega slikanja.

Proizvedba oratorija pod vodstvom koncertnega mojstra g. Mateja Hubada je pričala o izredno vestnem študiju, ki se je naklonil v prid skladateljevemu delu. Bilo je nekaljeno veselje, uživati prelest zborov, ki so v veličastvu širno in mehko se razlivajočih glasovnih valov se razlegali raz oder po prostranosti velike dvorane v „Unionu“, ki jo odlikuje za take koncerte znamenita akustika. In ni bil zaman delu naklonjeni trud, saj je bila dvorana pri obeh uprizoritvah do zadnjega prostora polna občinstva. Orkestralno vlogo je absolviral z umetniško fineso orkester „Slovenske filharmonije“, solistovske partije pa glasovno izbrani kvartet Nordgartova-Peršlova-Soeser-pl. Vulakovič. Naj bodi prav poslednji kot interpret velike vloge pripovedovalčeve posebno pohvaljen!

Dr. Vl. Foerster.

Gledišče.

Slovensko gledišče. A. Drama. Dne 28. januarja in 2. februarja popoldne se je ponovila „Simona“, a zadnjega dne zvečer uprizorila prvič na našem odru veseloigra v treh dejanjih „Vroča tla“, spisal V. Stech — dobra satira, ki zadene semtertja v živo. — Dne 11. in 13. so igrali doslej našemu občinstvu še neznanu francosko burko v treh dejanjih „Sladkosti rodbinskega življenja“ (Les joies du foyer), spisal M. Hennequin. V burki je dokaj srečnih domislekov, ki učinkujejo tem bolj, ker čutimo navzlic vsem pretiravanjem, da se kopira v njej resnično življenje. Zadnje dejanje je seveda dolgovezno. Prav očitno je, da pisatelj ne ve, kako bi končal, a naposled konča siloma. — Dne 21. februarja se je uprizorila po daljšem premoru Schönthanova burka „Ugrabljene Sabinke“, na pustni torek pa „Charleyeva tetka“. — Dne 25. februarja so se ponovili Govekarjevi „Legijonarji“.

B. Opera in opereta. Zadnji čas nam je prinesel lepo operno novost, Massenetovega „Wertherja“, o katerem poroča drug naš poročevalec. Peli so s prav lepim uspehom to opero dne 30. januarja, 5. in 9. februarja. — Drugo operno noviteto „Mascotte“ (Srečonosna vila), francoski spisala H. Duru in A. Chinot, uglasbil Emund Audran, so peli dne 16. in 19. februarja. Dasi delo ni kdovekaj duhovito in je bilo bržčas uprizorjeno posamezni igralki na ljubo